

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

ELY-keskusten raportointi vuoden 2017 elinikäisen ohjauksen toiminnasta ja valmistautumisesta tulevaan maakuntaudistukseen

Valtakunnallisen ELO-ryhmän kokouksessa (2.3.2018) sovittiin, että ELY-keskukset raportoivat elinikäisen ohjauksen vuden 2017 toiminnastaan valtakunnalliselle ELO-ryhmälle keväällä 2018. ELO-ryhmien tuottama laadullinen raportti yhdistetään osaksi ohjausalan osaamiskeskuksen (eVokesin) toteuttaman alueellisen ELO-toiminnan selvityskokonaisuuden neljättä vaihetta. Aiemmat ELO-ryhmien toimintaa tarkastelevat raportit ovat saatavilla osoitteessa <http://evokes.fi>.

TNO-foorumin verkkokokouksessa 15.6.2018 sovittiin myös, että vuotta 2017 koskevan raportoinnin yhdessä ELO-ryhmiä pyydetään myös kuvaamaan, miten ne ovat valmistautuneet ELO-toiminnan jatkumiseen ja edelleen kehittämiseen uudessa maakuntamallissa. Tämän aineiston yhteenveto on keskustelujen pohjana 20.-21.9.2018 Tampereella järjestettävässä seuraavassa TNO-foorumissa.

Vuotta 2017 koskevaa raporttia varten ELO-ryhmiä pyydetään vastaamaan liitessä oleviin kysymyksiin ja palauttamaan vastaukset **31.8.2018 mennessä** Word-dokumenttina osoitteisiin merja.niemi-pynttari@ely-keskus.fi ja raimo.vuorinen@jyu.fi. Vastausten liitteinä voi olla ELO-ryhmien omia yhteenvetoja tai kokousmuistioita, jotka kuvaavat vuoden 2017 kokonaisuutta.

Yhteenveto aineistoista toimitetaan valtakunnalliselle ELO-ryhmälle ja alueellisille ELO-ryhmille käsiteltäväksi syyskuun 2018 loppuun mennessä.

21.6.2018

Elinikäisen ohjauksen terveisin valtakunnallisen ELO –ryhmän puheenjohtajat

Teija Felt
Työ- ja elinkeinoministeriö

Mika Tammilehto
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Vastauslomake

ELY-keskusten raportointi vuoden 2017 elinikäisen ohjauksen toiminnasta

Vastaajan tiedot: Tuija Toivakainen

Alueellinen ELO-ryhmä: Etelä-Savo

Yhteyshenkilö: Tuija Toivakainen

Sähköpostiosoite: tuija.toivakainen@ely-keskus.fi

Päivämäärä: 31.8.2018

ELO-ryhmien toiminta vuonna 2017

1. Kuvatkaa vuoden 2017 elinikäisen ohjauksen kehittämis- ja hanketoimintaa sekä erilaisten kehittämisryhmien toimintaa alueellanne suhteessa vuodelle 2017 asetettamiinne tavoitteisiin.

Meillä Etelä-Savossa vuonna 2017 tehtiin selkeä muutos ELO-ryhmän toimintaan: Ryhmän nimi ja tehtävä sekä jäsenet osin vaihtuivat. Mukaan tuli selkeästi isompien kaupunkien ja kuntien poliittiset päätöksentekijät. Aiemminkin heitä oli mukana, mutta nyt kuudesta kunnasta pyydettiin erikseen ELO-asioihin innostuneita kunnanhallituksen jäseniä. Ryhmän nimi vaihtui ELO-johtoryhmäksi ja jäsenien määrää tiputettiin eikä varajäseniä pyydetty. Mielestäni tämä onnistui, vaikkakin jouduimme odottelemaan nimeämisiä pitkään, ja siksi ehdimme järjestää vasta vuoden 2017 lopussa ensimmäisen uuden ELO-johtoryhmän kokouksen (ks. <https://peda.net/hankkeet/eejn/kokoontumiset/2017-kokoontumiset>). Tavoitteemme olivat ja ovat yhä seuraavat ELO-johtoryhmän kautta esitettynä:

Tehtävät: Etelä-Savon elinikäisen oppimisen ja ohjauksen yhteistyöryhmä (ISO ELO) on toiminut vuosina 2013 - 2016 ja nuorisotakuun neuvottelukunta vuosina 2013 - 2014 ja nyt uudistamme ELO-toimintaa, johon kuuluu tärkeänä osana myös nuorisotakuun kannalta nuorten palvelujen kehittäminen, minkä näkyvin osa on tällä hetkellä Ohjaamo-toiminta. Vuodesta 2017 alkaen **uuden ELO-johtoryhmän tehtävänä maakunnallisesti** on 1) uudistaa ja panna täytäntöön maakuntaan elinikäisen oppimisen ja ohjauksen sekä nuorisotakuun strategiset tavoitteet vuosiksi 2017 – 2022, 2) suunnata sekä nuorille että kaikenikäisille tarkoitettua Ohjaamo-toimintaa, 3) suunnata oppimista, ohjausta ja nuorisotakuuta edistäviä hankkeita, 4) viitoittaa ohjauspalvelujen arviointia ja arvioida ohjauksen järjestelyjen laatua palvelujen kehittämiseksi, 5) jäsentää suunnat ohjauksen yhteisiin käytännön järjestelyihin koko maakunnassa ja 6) suunnata esimerkiksi lisä- ja täydennyskoulutusta ja muita yhteisiä tapahtumia, joilla syvennetään ja täydennetään oppimisen, ohjauksen ja nuorten ohjauksen ja osallisuuden taitoja.

Meillä oli laadittu jo vuoden 2016 aikana maakunnalliset strategiset tavoitteet ELO-toiminnalle, joten tästä viime vuonna lähdettiin liikkeelle. Strategisia tavoitteita tietysti täsmennetään säännöllisesti, mutta ydin kuitenkin pysyy: <https://peda.net/hankkeet/eejn/eojnt22e>. Tämä sisältää myös arviointia yhdessä.

Vuonna 2017 meillä oli vielä useita ELO-toiminnan kannalta merkittäviä hankkeita maakunnassamme vuodelta 2016 - 2017. Näistä olen esittänyt koonnin vuonna 2016 ja suurin osa tässä esitetyistä hankkeista toimi vielä 2017:n aikana:

<https://peda.net/hankkeet/eejn/kokoontumiset/2017-kokoontumiset/v2kel/ejnvivv22e>.

Vaikka ELO-johtoryhmä kokoontui vain kerran vuonna 2017, kuitenkin meillä pyöri säännöllisesti esim. Etelä-Savon Ohjaamo-toimijat: <https://peda.net/hankkeet/eejn/ohjaamot/eo/v>. Mukana oli myös Pohjois-Karjalasta Ohjaamo-toimijoita ja ohjausväkeä spinn off -palaverissa. Nämä ovat jatkuneet myös tänä vuonna.

ELO-strategiamme mukaan olemme 1) panneet täytäntöön ja ensin uudeistaneet strategiamme. Toiseksi 2) pyrimme vakiinnuttamaan nuorten Ohjaamo-toiminnan, mikä onnistui. Kaikenikäisille Ohjaamo-toiminnan tyyppistä palvelua olemme hautoneet, mutta se on toteutunut ehkä enemmän parissa pienessä kunnassa, jossa kaikki palvelu löytyy kunnan virastosta tai vastaavasta paikasta. Ehkä tässä lähimpänä ovat Kangasniemi, Puumala ja Juva. Kolmanneksi olemme suunnanneet hankkeita 3) siten, että hankeideat tulisi käyttää ELO-johtoryhmässä. Lisäksi esim. ESR-hankehakemusten arvioinnissa olemme yrittäneet ottaa huomioon sen, miten hankkeita on valmisteltu verkostona ja miten hankkeissa toteutuisi aidosti monialainen työ yhdessä.

Ohjauspalveluiden arvionnissa 4) meillä on menossa kokeilu Digillä duuniin! -hankkeessa, miten ELO-strategiaamme liittyvä kolmiportainen arviointi (<https://peda.net/hankkeet/eejn/eojint22e>) onnistuisi esim. nuorten palvelujen arvionnissa eri kohderyhmissä. Samalla yritämme palauttaa Ohjaamoissa nuorten välittömän palautteen sähköisenä takaisin entistä parempana. Esimerkiksi Ohjaamoissa on käytössä nuorten raateja, joiden avulla Ohjaamo-toimintaa arvioidaan säännöllisesti ja järjestelmällisesti ja samalla saadaan erittäin arvokasta palautetta ja toimintaa suoraan nuorilta nuorille. Tämän vuoden lopussa arvioimme ELO-toimintaa tähän saakka kolmiportaisella arvioinnilla ELO-johtoryhmässä, joten sitten saamme lisää tietoa tämän arviointimenetelmän käytöstä sekä itse ELO-toiminnan laadukkuudesta.

Viidentenä tavoitteena Etelä-Savossa on 5) jäsentää suuntia ohjauksen yhteisiin järjestelyihin. Tätä olemme tehneet hankkeiden, Ohjaamo-toiminnan, TE-toimiston Ohjaamo-resurssin ja informaatio-ohjauksen avulla. Yhteisiä järjestelyjä on tullut yhä enemmän, esim. Mikkelissä aiemmin mainitsemani Ohjaamon ja aikuisten tilat, Mikkelin keskussairaalan remontissa perheneuvonta ja mahdollisesti myös mielenterveyspalvelut saman katon alle sairaalan ja terveyskeskuksen kanssa. Savonlinna on löytänyt oppilaitokset paremmin nyt Ohjaamo-toiminnan lähelle ja yhteistyöhön, Pieksämäellä korostuu perhetyö nuorisotyön ja Ohjaamon kannalta. Kangasniemellä uuteen koulurakennukseen on luotu tilat myös ohjausjärjestelyjen parantamiseksi.

Etelä-Savossa olemme kuudennen tavoitteen mukaan 6) järjestäneet koko ELO-verkoston kanssa lisä- ja täydennyskoulutuksia erittäin ahkerasti, mistä olemme saaneet erinomaisia palautteita. Näistä tilaisuuksista ja koulutuksista olen tehnyt myös tuotekortteja. Ks. muutamia esimerkkejä vuoden 2017 koulutuksistamme: <https://peda.net/hankkeet/eejn/km/2km>. Myös Nuorten foorumi vuonna 2017 onnistui mainiosti: <https://peda.net/hankkeet/eejn/nuorisotakuu/1nfmku>. Erittäin merkittävä täydennyskoulutuskonaisuus on ollut 2017 - 2018 Ilopillereitä ja kulttuurin kipinöitä Essoten (Etelä-Savon terveydenhoitopiirin) hoitohenkilöstölle (<https://peda.net/hankkeet/eejn/km/2km/12ijkk>).

2. Kuvatkaa, miten olette vuoden 2017 ELO-ryhmän toiminassa pyrkineet järjestämään Ohjaamojen vakinaistamisen?

Etelä-Savossa oli vuonna 2017 jo vakinaisia Ohjaamoja Mikkelissä ja Pieksämäellä. Mikkelin Ohjaamo Olkkari oli Etelä-Savon sairaanhoitopiirin (Essoten) päävastuulla yhteistyössä Mikkelin kaupungin kanssa. Pieksämäen Ohjaamo on kokonaan kaupungin vastuulla. Vuoden 2017 keuhkokuumeen kanssa päättyi Savonlinnassa hanke, jossa Nuorisotoiminta Tuki ry pyöritti Ohjaamo-toimintaa ansiokkaasti sen omissa tiloissa. Koska Savonlinnan kaupunki oli siihen saakka ostanut lähes koko nuorisotoimen palvelunsa tältä yhdistykseltä, oli Savonlinnan tehtävä päätös siitä, miten se

jatkaa Ohjaamo-toimintaa kaupungissa ja mahdollisesti kumppanikunnissa. Hankkeen jälkeen Savonlinnan kaupungin Ohjaamo-toiminta siirrettiin kokonaan kaupungin työllisyydenhoidon yksikköön ja vastaavasti koko nuorisotoimi palautettiin sivistystoimen omaksi tehtäväksi ilman os-topalveluja. Näin Savonlinna sai vakiinnutettua myös Ohjaamonsa. Vuoden 2018 aikana Savonlinnan seudun Ohjaamo on löytänyt vakinaisen toimipaikan Sääminkitalosta keskustasta usean oppilaitoksen vierestä ja toiminta näyttyy nuorille nyt vakaana.

Ohjaamojen päälliköt ovat Etelä-Savon ELO-johtoryhmän asiantuntijajäseniä, millä varmistetaan se, että ELO-ryhmä tietää Ohjaamojen tilanteen ja pystyy suuntaamaan maakunnallista Ohjaamo-toimintaa. ELO-johtoryhmän tavoitteissa myös mainitaan asiasta.

Etelä-Savon kolmen Ohjaamon vetäjät tai päälliköt ovat niiden vastuullisista organisaatioista eli Mikkelin Ohjaamon päällikkö tulee Essotesta, Pieksämäen Ohjaamon päällikkö Pieksämäen kaupungista hyvinvoinnin toimialalta ja Savonlinnan seudun Ohjaamon päällikkö Savonlinnan kaupungin työllisyyden hoidon yksiköstä.

3. Mitä mahdollisia uusia avauksia olette tehneet vuodelle 2018?

Vuonna 2018 ELO-johtoryhmämme on eniten käsitellyt toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistusta ja sen vaikutuksia. Vuoden 2018 loppupuolella teemme näistä vielä varmasti koonnin, mitä tämä uudistus tarkoittaa ohjausasioiden kannalta: mitä vielä olisi kehitettävää, mikä jo sujuu ja millaisia uusia palveluja ja toimintatapoja meillä tulisi olla?

Olen esittänyt ja kutsunutkin muiden maakuntien ELO-ryhmiä yhteiseen tapaamiseen loppusyksyllä. Katsotaan vielä, onnistuuko se kunnolla.

Uusia isoja hankkeita meillä ei ole vielä lähtenyt käyntiin, mutta on seuraavaan ESR-hakuun tulossa mahdollisesti viiden maakunnan yhdessä suunnittelema koulutus- tai pikemminkin valmennuskokonaisuus, jossa kohderyhminä on opiskelijoita, työssäolevia (erityisesti ohjaajia) ja yrityksiä erityisesti luovilta ja SOTE-aloilta ja näiden kumppaneita. Kuhunkin maakuntaan tulisi oma hankkeensa, jossa olisi kuitenkin yhteinen osuus ja siihen sopiva työnjako. Tässä tavoitteena on mm. se, että jo opinnoissa ja myös työssä otetaan käyttöön luovia menetelmiä, joiden avulla oppiminen ja työnteko sujuvat entistä paremmin. Pitkäaikaisena tavoitteena on vaikuttaa maakuntauudistukseen siten, että viisi maakuntaa muodostaa verkoston ja tekee järjestelmällisesti yhteistyötä ja viestintää. Tämän tuloksena muodostamme pysyviä menetelmiä osallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi. Nämä viisi maakuntaa ovat Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala ja Kymenlaakso.

4. Miten olette valmistautuneet ELO-verkoston jatkumiseen ja kehittymiseen tulevassa maakuntamallissa seuraavissa vaiheissa?

4.1. Maakuntauudistuksen esivalmistelussa

4.2. Uuden hallintorakenteen käynnistyessä

ELO-johtoryhmä on nimetty vuodeksi 2022 saakka. Tällä halutaan viestittää, että vaikka organisaatiot ja henkilöt muuttuisivat niissä, ELO-toiminta tähtää pitemmälle tulevaisuuteen. Myös ELO-johtoryhmän tehtävät tai tavoitteet on laadittu sellaisiksi, että ne pitävät hyvää perustaa vakaana.

Maakuntauudistuksen esivalmistelussa on mukana ELO-johtoryhmän jäseniä ja niiden organisaatioita. Esimerkiksi koulutuksen ja työllisyyden asiat ovat painokkaasti mukana myös kasvupalveluiden suunnittelussa, joista on jo järjestetty muutamia ryhmätapaamisia henkilöasiakas- ja yritysasiakasvetäjien kanssa. Olennaista on pitää nämä ryhmien vetäjät ajan tasalla ja pyytää heitä mukaan tilaisuuksiin sekä myös päinvastoin, kuten meillä oli Ohjaamojen päälliköiden ja TE-toimiston Ohjaamojen vastuullisten kanssa tilaisuus Savonlinnassa elokuussa.

Esimieheni vastaa maakunnassamme kasvupalvelun kehittämisestä. Siinä Ohjaamo ja muutkin ohjausasiat ovat yksi olennainen ratkaistava asia. Olen pyrkinyt pitämään esimieheni kärryllä ohjausnäkökulmista, Ohjaamoidemme tilanteesta ja ELO-toiminnan merkityksestä.

Meiltä tulee Etelä-Savosta yhteinen esitys tämän vuoden loppuun mennessä siitä, miten haluamme Ohjaamojen asiat tulevaisuudessa järjestää. Tällä ennakoimme uuden hallintorakenteen muutosvaihetta, jotta päätöksentekijöille tulisi mahdollisimman helppo valinta ja päätös.

Kun uusi hallintorakenne käynnistyy, meillä on toivottavasti nyt valmisteilla oleva henkilöstön muutosvalmennus alkamassa. Olen ELO-johtoryhmän puheenjohtajana siinä työryhmässä ensin suunnittelemassa hankkeen sisältöä ja toivottavasti mukana myös seuraavassa hankkeessa toteuttamassa näitä henkilöstön muutosvalmennusasioita. Koska olen samalla myös esim. maakunnallisten työelämä- ja työhyvinvointiverkostojen vastuullisessa roolissa sekä valmennuksen käyneenä tyhy-tuupparina ja vielä varaluottamusmiehenä ja yhteistyötoimikunnan jäsenenä, niin näiden kautta on myös mahdollista vaikuttaa siihen, miten ohjausasiat ja esim. Ohjaamon kokonaisuus nähdään maakunnassamme. Muutosvalmennuksen suunnittelussa on tähän mennessä noussut verkostomainen työskentely ja monialaiset ja -hallinnolliset tehtävät, joita pystyn tuomaan henkilöstön valmennukseen näillä näkymin hyvin esiin. Uudenlainen tai muuntauva työ on osa ELO-asioiden ymmärtämistä.

Olen pystynyt vaikuttamaan myös siihen, että muutostilanteissa käytetään luovia menetelmiä ja taiteen keinoja asioiden käsittelyyn. Se antaa syvyyttä ja lisää ymmärrystä ja hyväksyntää erilaisia ihmisiä, työtehtäviä, organisaatioita ja muita kohtaan.

5. Millaista valtakunnallista tukea/vertaistukea tarvittaisiin maakuntauudistuksen edetessä ELO-toiminnan jatkumisessa ja kehittämisessä?

5.1. Uudistuksen esivalmistelussa

5.1. Uuden hallintorakenteen käynnistyessä

Meille olisi hyväksi, jos voisimme jatkaa muutama vuosi sitten alkanutta ELO-verkostojen vertaistoimintaa. Se antaisi perspektiiviä ja samalla voitaisiin löytää myös entistä parempia kehittämiskohteita ja sitten myös mahdollisia yhteishankkeita. Myös kansainvälinen työ ELO-ryhmien kanssa olisi hyvä järjestää yhdessä.

6. Muita viestejä, huomiota valtakunnalliselle ELO-toiminnalle?

Nyt olisi oiva hetki tulla korostuneesti esiin myös siitä ajatuksesta, miten saadaan muillekin kuin nuorille monialaiset Ohjaamo-tyyppiset palvelut mahdollisimman kynnyksettömästi ja joustavasti mutta tehokkaasti. Meillä on jo Mikkelissä Ohjaamo Olkkarin fyysinen paikka samassa kuin esim. kaupungin työllisyyspalvelut, työttömien terveydenhoito jne. Mielestäni nuorille tulee säilyttää erinomaiset Ohjaamo-palvelut, mutta tätä pitäisi parastaa myös muunikäisille sopivasti

suunnattuna. Lisäksi olisi hyvä saada kannustusta siihen, miten syrjemmässä ja pitkien matkojen päässä asuvat voivat päästä tasaveroisesti ohjaukseen käsiksi.

Lomake mahdollisine liitteineen palautetaan **31.8.2018 mennessä** osoitteisiin:

merja.niemi-pynttari@ely-keskus.fi ja raimo.vuorinen@jyu.fi